

ПРОГРАМА РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ НА 2022-2026 рр.

У 2019 році Публічна бібліотека імені Лесі Українки відзначила своє 75-річчя. На ювілейне свято завітали представники влади, громадських організацій, багато письменників, відомих діячів культури, представників ЗМІ, що засвідчили свою повагу до багатолітньої щоденної діяльності бібліотеки на розвиток культурного та інтелектуального рівня киян.

Щорічно бібліотеку відвідують понад 28 тисяч киян і гостей столиці, до послуг яких 260 тис. прим. видань на традиційних та електронних носіях. З 1992 року бібліотека впроваджує нові комп'ютерні технології. З червня 1996 року підключена до мережі Інтернет. У 1997 році на конкурсі міжнародного благодійного фонду «Інститут відкритого суспільства» в Будапешті отримано грант у сумі 25 тисяч доларів США, за який придбано програму ALEPH (фірма «Екслібрис», Ізраїль). Створено зведений електронний каталог фондів 90 публічних бібліотек для дорослих міста, і він є найкращою пошуковою системою серед наявних пошуковиків публічних бібліотек України. Доступ до нього забезпечується цілодобово через сайт бібліотеки. Також через сайт є цілодобовий доступ користувачів до Цифрової бібліотеки «Київ».

Останні 2 роки в умовах тривалих карантинних обмежень бібліотека фактично не втратила читачів, першою серед бібліотек України запровадивши видачу попередньо замовлених книжок через вікно видачі, а встановлення (також уперше в Україні серед публічних бібліотек) вуличного бокса для повернення книжок засвідчило орієнтацію на європейський рівень бібліотечного сервісу.

Окрім офіційного сайту, відділами бібліотеки створено та постійно підтримуються в активному стані блоги.

У галузі інформатизації, зокрема, комп'ютеризації процесів обслуговування користувачів бібліотека тримає чільні позиції серед бібліотечних установ міста. До електронного каталогу введено записи на ретрофонд бібліотеки, створено електронну базу користувачів, встановлено програмне забезпечення Tcard, розроблено дизайн пластикового читацького квитка, що забезпечило впровадження модуля «Циркуляція бібліотечного фонду» програми ALEPH. За останні 5 років усі відділи бібліотеки перейшли на обслуговування користувачів в електронному режимі.

Для освітнього, культурного збагачення та організації дозвілля киян у бібліотеці працюють різноманітні програми для різних цільових груп. А за реалізацію проєкта «Бібліотека+театр» бібліотека у 2018 році отримала найвищу театральну нагороду «Київська пектораль».

Бібліотека є центральним книгосховищем міста, науково-методичним центром для публічних бібліотек міста, базовою бібліотекою Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). Стан ресурсної та матеріально-технічної бази такий: площа 8-ми приміщень бібліотеки становить 2735 кв. м., 766 кв. м. (30%) якої відведено під зберігання фондів, що включають видання з усіх галузей знань на традиційних та електронних носіях інформації.

Сукупний попит користувачів задовольняється шляхом взаємовикористання єдиного фонду публічних бібліотек міста та бібліотек інших систем і відомств. Якісним показником формування фонду є його оновлюваність (рекомендований мінімальний норматив - 5%). У 2015 році цей показник склав 3,7%. Бібліотека оснащена комп'ютерною та копіювально-множилною технікою. Кількість комп'ютерів становить 97 одиниць, електронних читанок – 27, копіювально-множилних апаратів – 46, мультимедійного обладнання – 43. Всі структурні підрозділи бібліотеки мають доступ до Інтернету через дротовий та Wi-Fi зв'язок.

Бібліотека з 2004 року має транспортний засіб - автомобіль ГАЗ 27-05 КТ, що на сьогодні потребує оновлення.

Бібліотечну професійну освіту мають 70% персоналу. Спостерігаються постійні «міграційні» процеси, пов'язані з переходом найбільш перспективних працівників у сфери з більш високою оплатою праці.

Поточного ремонту потребують 2 приміщення. В орендованому приміщенні відділу нестационарних форм обслуговування гостро стоїть проблема з електричним забезпеченням.

Найбільша проблема бібліотеки – відсутність сучасного спеціально побудованого приміщення. Головна публічна бібліотека столиці європейського міста повинна мати сучасне приміщення. Без сучасної публічної бібліотеки місту не вдасться зберегти право називатися культурною столицею. Розміщення відділів бібліотеки у 8-ми приміщеннях у різних районах міста (з них 7 – орендовані) негативно відбивається на зручності та комфорті користувачів, особливо родин, члени яких мають різні читацькі та користувацькі потреби в бібліотечних послугах під час спільного відвідування бібліотеки. Обмежені умови гальмують розвиток бібліотеки, перешкоджають якості та кількості бібліотечних послуг, несприятливо позначаються на збереженні фонду центрального книгосховища міста, де книги зберігаються в підвалах.

Затрати робочого часу завідувача віддаленого відділу на дорогу до центрального приміщення, де розміщена адміністрація, складає від 48 до 72 робочих годин на рік, а то й більше.

Візія Бібліотеки на наступні 5 років: Бібліотека, що сприяє особистісному розвитку, освіті, дозвіллю, процвітання окремих людей і суспільства в безпечному, культивованому та функціональному середовищі, куди люди люблять повертатися.

Основна мета – збільшення кількості людей, які активно користуються послугами бібліотеки як важливого елементу соціальної та освітньої інфраструктури або безпосередньо у її приміщенні, або віддалено, з дому чи з місця роботи.

№ п/п	Стратегічний напрямок	Назва заходу	Термін виконання (рр.)	Очікувані результати
1.	Києву – публічну бібліотеку європейського рівня <i>Лобіювання питання виділення/будівництва спеціального приміщення для головної публічної бібліотеки столиці.</i>	Залучення громадськості до лобіювання шляхом проведення акцій, флешмобів, громадських обговорень. Підняття проблеми в засобах масової інформації, форумах, висвітлення прикладів будівництва нових сучасних приміщень для бібліотек у зарубіжних країнах. Участь представника бібліотеки в робочій групі з опрацювання закону про меценатство у сфері культури.	2022-2026 2022	Розширення асортименту бібліотечних послуг європейського рівня, модернізація бібліотечного простору, залучення нових користувачів, підняття статусу міста як культурної столиці.
2.	Надання бібліотечно-інформаційних послуг високого рівня Професійний, кваліфікований та	- Забезпечення безперервної освіти та самоосвіти на робочих місцях (не менше 48 год. робочого часу кожного працівника щорічно) та через виділення бюджету на освіту (платні навчальні курси). - Лобіювання вирішення питань соціального захисту	 2022-2026	Закріплення молодих кадрів, мотивування до професійного та творчого розвитку, створення кадрового резерву. Розвиток професійного самоусвідомлення. Створення

<p><i>компетентний персонал</i></p> <p><i>Сервісна бібліотечна діяльність орієнтована на задоволення потреб користувача</i></p> <p><i>Оновлення бібліотечного фонду</i></p> <p><i>Культурно-освітні послуги</i></p>	<p>бібліотекарів та зростання заробітної плати до рівня середньої по м. Києву (за сприяння та підтримки Засновника).</p> <p>Систематичний моніторинг попиту киян та потреб у різних видах бібліотечних послуг (анкетування, опитування, індивідуальні бесіди) та реагування на його результати.</p> <p>Ретельна робота над формуванням фонду інформаційних ресурсів. Оновлення якісними виданнями, що відповідають читацьким запитам користувачів. Максимальне відкриття фонду для вільного доступу користувачів, мінімізація закритого фонду. Задоволення запитів користувачів у відсутній у фондах літературі через систему МБА (міжбібліотечного абонементу).</p> <p>Підтримка обсягу бібліотечної колекції з урахуванням власних (обмежених) просторових можливостей та з урахуванням функцій бібліотеки як центрального книгосховища міста.</p> <p>Розвиток повнотекстової електронної колекції бібліотеки. Цифрова бібліотека «Київ».</p> <p>Реалізація пілотного проєкту з надання доступу користувачам бібліотеки до комерційних ліцензованих електронних бібліотек через передплату бібліотекою доступу до ресурсу.</p> <p>Бібліотека співпрацює з культурно-мистецькими та освітніми установами, неурядовими організаціями, окремими особами - діячами галузі культури, мистецтва та освіти.</p>	<p>3 2023 р.</p>	<p>професійної команди для забезпечення високого рівня бібліотечних послуг.</p> <p>Збільшення асортименту бібліотечних послуг (основних і сервісних) та їх якості.</p> <p>Збільшення коефіцієнта оновлюваності фонду та покращання його якості.</p> <p>Збільшення кількості запитуваних видань і таким чином збільшення читацької аудиторії та покращання рівня задоволення її читацьких, навчальних потреб.</p> <p>Підвищення якості фондів та часткове вивільнення приміщення для іншої діяльності.</p> <p>Створення значущих та всебічних культурних та освітніх пропозицій для різних цільових груп, підтримки та розвитку книжкової культури та читання.</p>
---	--	------------------	---

	<p><i>Довідково-інформаційні послуги</i></p>	<p>Бібліотека сприяє розвитку цифрової та медіаграмотності різних груп населення. Бібліотека – хаб цифрової освіти.</p> <p>Бібліотека використовує потенціал співпраці з театральним середовищем міста. Реалізація проекту «Бібліотека+театр».</p> <p>Бібліотека забезпечує актуальність та розвиває пошукові якості електронного каталогу до фондів публічних бібліотек міста, доступного цілодобово онлайн, використовує та інформує користувачів про бази даних інших бібліотек та інформаційних установ, виконує складні бібліографічні запити користувачів.</p> <p>Бібліотека проводить навчання для підвищення рівня інформаційної культури та цифрової грамотності: цифрового споживання, цифрових компетенцій та цифрової безпеки.</p>	<p>2022-2026</p>	<p>Збільшення числа громадян, які володіють цифровими навичками базового рівня. Соціальне включення людей старшої вікової групи, зростання авторитету й довіри до бібліотеки як безпечного місця в мінливому світі.</p> <p>Наближення літератури в театральному форматі до користувачів, популяризація творів вітчизняної та світової драматургії через театральне мистецтво, підтвердження статусу бібліотеки як привабливого «третього місця» для розширення аудиторії користувачів бібліотеки.</p> <p>Збільшення кількості користувачів послугами онлайн, утвердження бібліотеки як надійного та оперативного джерела інформації.</p> <p>Безпечно для користувачів та ефективно використання цифрових технологій і ресурсів інтернету.</p>
<p>3.</p>	<p>Бібліотечний простір: доступність, комфорт, універсальний дизайн</p>	<p>У співпраці з Департаментом культури – вивчення та оцінка потреби киян у сучасному, спеціальному і єдиному приміщенні для всіх відділів головної</p>	<p>2022-2026</p>	<p>Створення зручностей для користувачів, дружельноної атмосфери, розвиток</p>

		<p>публічної бібліотеки міста, в принципах побудови якого:</p> <ul style="list-style-type: none"> • трансформативність (мобільність); • комфортабельність; • відкритість; • включеність у контекст довколишнього середовища. <p>Чітка і зрозуміла зонованість бібліотечного простору (4 простори: навчання, комунікації, творчості, відпочинку).</p> <p>Збереження мережі нестационарних форм обслуговування.</p> <p>Максимальна безбар'єрність (ліфт, достатній простір між меблями для руху інвалідного візка та коляски, пандуси, тактильні лінії).</p> <p>Можливості для тривалого перебування у просторі бібліотек родин з дітьми (бібліотека, обладнана зручними сучасними меблями).</p> <p>Створення творчого та соціального простору – конференц-зали з регульованим підіумом, підключенням до Інтернету, технологіями проекції та потокового передавання, колонками, бездротовими мікрофонами для обговорень, ін.</p> <p>Бібліотека – медіа-центр міста, інформаційний посередник між владою і громадою (доведення рішень міськради, новин суспільного та культурного життя міста).</p>	<p>2022-2026</p>	<p>самообслуговування.</p> <p>Доступність бібліотечних послуг територіально віддаленим користувачам.</p> <p>Дружнє й комфортне середовище бібліотеки для людей з особливими потребами, для відвідування батьків із дітьми.</p> <p>Збільшення кількості користувачів бібліотечних послуг через їхнє урізноманітнення та покращення умов комфортного проведення часу у бібліотеці.</p>
--	--	---	------------------	--

4.	<p>Достатній рівень забезпечення комп'ютерним та технологічним обладнанням</p> <p><i>Комп'ютерне та мультимедійне обладнання</i></p> <p><i>Обладнання для творчих майстерень</i></p>	<p>Поступове забезпечення персоналу та користувачів бібліотеки комп'ютерами із сучасними операційними системами в останній версії для виконання необхідних бібліотечних процесів, у т.ч. економічних і кадрових та з можливістю доступу до мережі Інтернет.</p> <p>Формування якісної та швидкої внутрішньої інфраструктури (кабелі, активні елементи, сервер), серверне обладнання бібліотеки відповідає оптимальним вимогам бібліотечної мережі, Інтернет-безпека забезпечується доступним локальним з'єднанням, яке надає стабільний і перевірений провайдер.</p> <p>Виділено комп'ютери для творчих відвідувачів зі спеціалізованим ліцензійним програмним забезпеченням (Photoshop, Adobe Illustrator, ін).</p> <p>Створення просторів MakerSpaces та забезпечення обладнанням та інструментами творчих майстерень у бібліотеці (швейні машини та оверлоки, 3D-принтери, фрезерні верстати, робочі станції для запису та обробки музики, монтажу відео тощо).</p>	<p>2022- 2026</p> <p>2022</p> <p>2022- 2026</p>	<p>Оперативність задоволення інформаційних потреб користувачів, розвиток МБА, відповідність європейським стандартам обслуговування.</p> <p>Задоволення інформаційних потреб віддалених користувачів, розширення користувацької аудиторії.</p> <p>Забезпечення громадян вільним доступом до електронних видань з фонду бібліотеки, залучення цільових груп, які не використовують бібліотеку фізично.</p> <p>Збільшення кількості віртуальних відвідувань.</p>
5.	<p>Умови для навчання впродовж життя (з акцентом на цифрову освіту)</p> <p><i>Сприяння цифровій освіткян</i></p>	<p>Бібліотека сприяє розвитку цифрової грамотності різних груп населення, навчає електронному урядуванню.</p> <p>Бібліотека навчає всі вікові групи медіаграмотності, критичному мисленню, роботі з джерелами, розпізнаванню фейкових новин та захисту від впливу мови ненависті.</p>	<p>2022- 2026</p>	<p>Залучення до бібліотеки користувачів, які потребують навчання впродовж життя у зв'язку з глобалізацією світу та мінливим інформаційним середовищем.</p>

<p>Дієва співпраця та партнерство</p> <p><i>Співпраця з Департаментом культури</i></p> <p><i>Партнерство для залучення додаткових джерел фінансування</i></p> <p><i>Співпраця з профспілками, ГО, установами та організаціями, письменниками та митцями, з якими бібліотека має спільну місію та спільну цільову аудиторію</i></p>	<p>Достатнє щорічне фінансове забезпечення діяльності бібліотеки.</p> <p>Надходження додаткових коштів від фандрейзингової та грантової діяльності.</p> <p>Активізація маркетингової діяльності для просування додаткових (платних) послуг та розширення їх асортименту.</p> <p>Проведення спільних заходів та реалізація спільних проєктів для ефективного залучення користувачів.</p>	<p>2022-2026</p>	<p>Стабільне очікуване фінансове забезпечення.</p> <p>Залучення додаткових ресурсів на розвиток, покращення рівня сервісу.</p> <p>Активізація інтелектуального й культурного середовища місцевої громади і сприйняття бібліотеки як його невід'ємної частини. Сприяння розвитку читання та підвищення інтелектуального рівня киян.</p>
---	---	------------------	--

Ольга Іванівна Романюк